

Wilhelmus (Wim) Pieterse is geboren op 2 juli 1933 in Amsterdam. Hij was de zoon van Wilhelm Johan Pieterse en Johanna Jacoba Buitenhof. Zijn ouders trouwden op 24 juni 1931 in Amsterdam. Hij kwam uit een gezin met 7 kinderen. Petrus (Piet) Pieterse (23 juni 1932, Amsterdam) was zijn broer.

Hun vader was tijdens de mobilisatie sergeant bij de Stadswacht in Medan. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd.

Piet werd op 15 november 1942 geïnstalleerd als welp bij de tweede welpenhorde. Zijn broer Wim werd op 15 juli 1943 geïnstalleerd als welp bij eerste welpenhorde.

Piet en Wim werden met hun broertjes en zusjes en hun moeder geïnterneerd in Kamp Brastagi. Piet en Wim verbleven in afdeling 3 van het hoofdgebouw van Brastagi. Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereeniging Brastagi. De vrouwen en kinderen die op de hoogvlakte rondom Brastagi en Kaban Djahe verbleven en enkele oudere mannen werden geïnterneerd in de kostschool waar normaal accommodatie was voor 200 kinderen. De kampleiding was Nederlands. Scouting werd in principe door de Japanners verboden, maar soms wel oogluikend toegestaan. Gedurende de oorlog waren ze soms strenger en soms meegaander. Op 16 april 1942 opende het kamp en waren er 939 mannen, vrouwen en kinderen. Na de eerste chaotische weken vond iedereen een plekje. Vrouwen en meisjes sliepen bij elkaar in de voormalige klaslokalen en kinderslaapzalen, jongens ouder dan 8 jaar sliepen apart. Het kamp bestond uit een groot hoofdgebouw, rondom een binnentuin gebouwd, met aan de ene kant de lagere school met een zeer ruim gymnastieklokaal en het kleinere H.B.S. gebouw. Aan de andere kant van het hoofdgebouw stond het nieuwe meisjeshuis, ziekenhuis en het z.g. straatje, waar een aantal gebouwde huisjes voor de onderwijzers waren, een voetbalveld en een klein park, het Vondelpark.

Voor de oorlog was er al een Scoutinggroep in Brastagi. Na de Japanse bezetting stopten de Scoutingactiviteiten. In het geheim vormde Akela van Branningen met een aantal jongens de Pioniersgroep met de patrouilles Arenden en Panter. Om de jongens en meiden in het kamp wat om handen te geven lukte het Akela van Branningen van de Nederlandse kampleiding toestemming te krijgen 'officieel' met Scoutingactiviteiten te starten. Op tien augustus 1942 werd de Afdeling Brastagi opgericht. Het afdelingsbestuur werd gevormd door Hopman Meijerink, Oehoe Oomen (Kabouters), Akela Hoek (welpen), Akstra De Lavalette (padvindsters) en Akela van Branningen als secretaresse. Voor de jongens waren er 2 welpenhordes en twee jongenstroepen: de Pioniers en de Rimboejagers. Voor de meisjes werd gestart met 2 kabouterkringen en twee meisjestroepen: Skoth (Steeds klaar om te helpen) en OPINO (Opgericht in Oorlogstijd). Ze hadden khaki uniformen maar de patrouillelinten waren het enige Scouting kenmerk.

In september 1942 timmerden de jongens een hoek in de gymzaal om apart te kunnen zitten met de troepraad. "De Wigwam" werd het centrum van de afdeling Brastagi, met een deur die zelfs een goed slot had. Negen zware houtblokken om een echt brandend imitatie kampvuur verhoogden de gezelligheid. Het portret van Baden-Powell vond een plaatsje aan de muur op een blauwe jamboree-das. Op de 28^e wordt De Wigwam ingewijd. In oktober werden van twee oude jurken vlaggen gemaakt voor de verschillende onderdelen.

Met de komst van de geïnterneerden uit het Dokter Fonds ziekenhuis in Pematang Siantar kwamen er bijna 700 mensen bij. De scouts hielpen mee iedereen naar hun slaapverblijf te wijzen en spullen te dragen. Alle lessen op school en bijeenkomsten werden verboden en de lokalen werden gebruikt voor de huisvesting. Mede door de toestroom van de nieuwe bewoners bleek in januari 1943 Scouting zo populair dat er ondertussen 3 jongenstroepen, 4 welpenhordes, 3 meisjestroepen, 4 kabouterkringen en een pionierstersstam waren, samen ruim 450 leden. Piet werd op 15 november 1942 geïnstalleerd als welp bij de tweede welpenhorde. Zijn broer Wim werd op 15 juli 1943 geïnstalleerd als welp bij eerste welpenhorde.

Op 31 mei 1943 moesten de oudste jongens naar het mannenkamp Soengei Sengkol. Onder de groep zaten ook de oudere patrouilleleiders. Zijn broer Jan zat bij deze groep. Intussen werd ook een nieuw afdelingsbestuur gevormd, omdat Hopman Meijerink door de Japanners zwaar mishandeld was. Naast Hiawatha Van Braningen als presidente en Awanda Put als secretaresse waren Akstra de Lavalette, Akela Hoek en Oehoe Overdijkink bestuurslid.

Eind '43 was de sfeer in het kamp erg bedrukt en dit raakte ook Scouting. Kinderen liepen weg en jongens die wel lid bleven werden gepest. De twee jongenstroepen werden hierdoor verboden door de afdelingsleiding. Op 17 februari 1944 gingen een groep jongens naar Belawan Estate en Soengei Sengkol. Maar begin '44 kwam er weer nieuwe energie. Er werd een nieuwe pioniersgroep opgericht met de patrouilles panthers, eekhoorns, vossen en bevers. Ria Eikens werd geïnstalleerd als padvindster in aanwezigheid van alle 25 leidsters. Ze werd kampleidster en kreeg het voor elkaar dat de Japanse commandant Scouting toestond. Toen er na verloop van tijd een Japanse official onverwacht op inspectie kwam, droeg Eikens een padvindsters uniform en maakte iedereen zich zorgen om de gevolgen. De Japanner gaf haar hartelijk een hand. Hij was ook scout en had de Jamboree in 1937 bezocht.

Half december 1944 moesten alle jongens die ouder dan 10 waren het kamp verlaten naar het mannenkamp Si Rengorengo. Dit kamp lag ongeveer 300 km ten zuiden van Medan, midden in de rubberbossen aan de Bila-rivier, volkomen geïsoleerd van de buitenwereld. Er waren geen kampongs in de buurt en de omgeving was moerassig. Het kamp was ondergebracht in barakken. Met open vrachtwagens werden zij vanaf Brastagi naar de hoofdplaats Medan gebracht, sliepen daar een nacht in een voormalige school en werden de volgende dag op het station in open beestenwagens geduwd om vervolgens na een twee dagen lange treinreis aan te komen op een station, dat nog twee uur lopen van het mannenkamp lag. Piet en Wim zaten, samen met verschillende andere scouts uit Brastagi, bij deze groep.

Meer informatie

[Wilhelm Johan Pieterse \(± 1903-\) » Stamboom Reinderman » Genealogie Online](#)

[Registratie Johanna Jacoba Buitenhof \(in het jaar 1905\) te Utrecht » Open Archieven](#)
[De Amsterdammer » 18 jun 1931 - Art. 10 | Delpher](#)
[De standaard » 23 jun 1932 - Art. 195 | Delpher](#)
[De standaard » 29 jun 1933 - Art. 201 | Delpher](#)
[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)
[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)
[Dokter Fonds Ziekenhuis Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[BRASTAGI \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
Brastagi kampbewoners 1942-1945
[Brastagi - Wikipedia](#)
[Soengei Sengkol Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[Si Regnorengo Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[Aek Pamienke Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[Aek Pamienke - Wikipedia](#)
Logboek Opinotroep (via van Braningen)
Noord Sumatra in Oorlogstijd deel 1943 - uitgave van Stichting Noord Sumatra
Documentatie